

Türk Parasının Kıymetini Koruma Hakkında Kanun[1]

No: 1567

Madde 1

(Değişik: 15/2/1954- 6258/1 md.)

(Değişik birinci fıkra:20/7/2025-7555/1 md.) Kambiyo, nukut, esham ve tahvilat alım satımı ve kıymetli madenler ve kıymetli taşlarla bunlardan mamul veya bunları muhtevi her nevi eşya ve kıymetlerin alım satımı, kıymetli madenlerin rafinajı ile tüm bu eşya ve kıymetlerin, ticari senetlerin ve tediyei temine yarayan her türlü vasıta ve vesikaların memleketten ihracı veya memlekete ithalinin tanzim ve tahdidine ve Türk Parasının kıymetinin korunması zımında kararlar ittihazına Cumhurbaşkanı salahiyetlidir.[3]

Madde 2

(Değişik: 16/12/1942- 4328/1 md.) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 17/6/2025 tarihli ve E.:2024/193, K.:2025/136 sayılı Kararı ile.)

Madde 3

(Değişik: 24/12/2008- 5827/1 md.)

Cumhurbaşkanının bu Kanun hükümlerine göre yapmış bulunduğ genel ve düzenleyici işlemlerdeki yükümlülöklere aykırı hareket eden kişi, üçbin Türk Lirasından yirmibeşbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası ile cezalandırılır.[4]

(Değişik ikinci fıkra:20/7/2025-7555/2 md.) Fiil, 1 inci maddede yazılı kıymetlerin izinsiz olarak yurttan çıkarılması veya yurda sokulması mahiyetinde ise 21/3/2007 tarihli ve 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanunu hükümlerine göre suç veya kabahat oluşturmadığı takdirde kişi; eşya ve kıymetlerin rayiç bedelinin yarısından iki katına kadar idari para cezası ile cezalandırılır. Bu fiilin teşebbüs aşamasında kalması halinde verilecek ceza yarı oranında indirilir.

Her türlü mal, kıymet, hizmet ve sermaye ithal ve ihraç edenler veya bu işlere aracılık edenlerden bu işlemlerinden doğan alacaklarını 1 inci maddeye göre alınan kararlardaki hükümlere göre ve bu kararlarda tayin edilen süreler içinde yurda getirmeyenler, yurda getirmekle yükümlü oldukları kıymetlerin rayiç bedelinin yüzde beşi kadar idarî para cezasıyla cezalandırılırlar. İdarî para cezasına ilişkin karar kesinleşinceye kadar alacaklarını yurda getirenlere, birinci fıkra hükmüne göre idarî para cezası verilir. Ancak, verilecek idarî para cezası yurda getirilmesi gereken paranın yüzde ikibuçüğundan fazla olamaz.

İthalat, ihracat ve diğer kambiyo işlemlerinde döviz veya Türk Parası kaçırmak kastıyla muvazaalı işlemlerde bulunanlar, yurda getirmekle yükümlü oldukları veya kaçırdıkları kıymetlerin rayiç bedeli kadar idarî para cezasıyla cezalandırılırlar. Bu fiilin teşebbüs aşamasında kalması halinde verilecek ceza yarı oranında indirilir.

(Ek fıkra: 16/5/2018-7144/1 md.) Bu Kanuna dayanılarak çıkarılan karar, yönetmelik ve

tebliğler ile diğer genel ve düzenleyici işlemler uyarınca faaliyet izni veya yetki belgesi alınması zorunlu olan konularda, gerekli izin veya belgeyi almaksızın yetkisiz faaliyette bulunanlar, elli bin Türk lirasından iki yüz elli bin Türk lirasına kadar idarî para cezası ile cezalandırılır ve yetkisiz faaliyetin gerçekleştirildiği iş yerindeki tüm faaliyetler bir ay süreyle durdurulur. (Ek cümle:20/7/2025-7555/2 md.) Yetkisiz faaliyetin idari para cezasına ilişkin idari yaptırım kararının kesinleştiği tarihi izleyen beş yıl içinde tekerrürü halinde idari para cezası üst sınırdan uygulanır. (Değişik cümle:20/7/2025-7555/2 md.) Yetkisiz faaliyette bulunanların ilan ve reklamlarından veya yaptıkları işin mahiyetinden söz konusu iş yerini, sadece faaliyet izni veya yetki verilmesi gereken faaliyet konularında iştigal etmek maksadıyla açtıkları veya işlettikleri anlaşılıyorsa söz konusu iş yerindeki tüm faaliyetler sürekli olarak durdurulur ve idari para cezası üst sınırdan uygulanır. (Ek cümle:20/7/2025-7555/2 md.) Bu fıkra hükümlerinin uygulanmasında dokuzuncu fıkra hükmü dikkate alınmaz. Durdurma işlemleri Hazine ve Maliye Bakanlığının talebi üzerine valiliklerce yerine getirilir.[5][6][7]

Bu kabahatlerin bir tüzel kişinin yararına olarak işlenmesi halinde, ilgili tüzel kişiye de aynı miktarda idarî para cezası verilir.

Kabahatin konusunu yabancı para oluşturması halinde, idarî para cezasının hesaplanmasında fiilin işlendiği tarih itibarıyla Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının bu paraya ilişkin "döviz satış kuru" esas alınır.

Hükmolunacak idarî para cezasına, kabahat tarihi ile tahsil tarihi arasındaki süreler için 6183 sayılı Kanuna göre tespit edilen gecikme zammı oranında, para cezası ile birlikte tahsil olunmak üzere, gecikme faizi uygulanır. Gecikme faizinin hesaplanmasında ay kesirleri nazara alınmaz.[8]

(Değişik dokuzuncu fıkra:20/7/2025-7555/2 md.) Yukarıdaki fıkralarda yazılı kabahatlerin, aynı kabahate ilişkin idari yaptırım kararının kesinleştiği tarihi izleyen beş yıl içinde tekerrürü halinde verilecek cezalar iki kat olarak uygulanır.

Bu madde hükmüne göre idarî para cezasına karar vermeye Cumhuriyet savcısı yetkilidir.

Madde 4

(Mülga:24/12/2008-5827/2 md.) (Yeniden Düzenleme:18/7/2021-7333/3 md.)

(Değişik:20/7/2025-7555/3 md.)

Aşağıda yazılı olan faaliyetlerde bulunmak için Hazine ve Maliye Bakanlığından izin alınması zorunludur:

- a) Ticari amaçla döviz alım satımında bulunmak.
- b) Borsa İstanbul Anonim Şirketi Kıymetli Madenler Piyasasında üye olarak faaliyette bulunmak.
- c) Kıymetli maden rafinaj faaliyetlerinde bulunmak.
- ç) 21/2/2005 tarihli ve 2005/8518 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile katılınması kararlaştırılan Kimberley Süreci Sertifika Sistemi kapsamında faaliyette bulunmak.

Bu Kanun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan mevzuat kapsamında izin verilen anonim şirketlerin 5 inci madde çerçevesinde belirlenen ekonomik amaç ve konulara aykırı faaliyette bulunduğunun tespiti halinde izinlerini iptal etmeye ve birinci fıkranın (a) bendi kapsamındaki anonim şirketler için; faaliyet yürütülen il ve ilçelerin büyüklüğü, nüfusu, ticaret ve turizm hacmi gibi ölçütler dikkate alınmak suretiyle faaliyet bölgeleri belirlemeye Hazine ve Maliye Bakanlığı yetkilidir.

Birinci fıkranın (a) bendi kapsamındaki faaliyet izinlerinde ekli (1) sayılı Ücret Tarifesinde, (b) bendi kapsamındaki faaliyet izinlerinde ekli (2) sayılı Ücret Tarifesinde ve (c) bendi kapsamındaki faaliyet izinlerinde ekli (3) sayılı Ücret Tarifesinde belirlenen ücretler alınır.

Birinci fıkranın (a) bendi kapsamındaki anonim şirketlerin şube açma yetkisini haiz anonim şirketlere dönüşme izinlerinde, başvuru tarihi itibarıyla ekli (1) sayılı Ücret Tarifesinin 1 inci ve 2 nci bölümlerinde aynı faaliyet bölgesi için belirlenen ücretler arasındaki fark kadar ilave ücret alınır.

Birinci fıkranın (a) bendi kapsamındaki anonim şirketlerin merkez ya da şube adresinin farklı bir faaliyet bölgesine taşınması izinlerinde; taşınılacak faaliyet bölgesi için ekli (1) sayılı Ücret Tarifesinde belirlenen ücretin mevcut faaliyet bölgesi için belirlenen ücretten yüksek olması durumunda, başvuru tarihinde geçerli olan ücretler arasındaki fark kadar ilave ücret alınır.

Birinci fıkranın (c) bendi kapsamında verilecek faaliyet izinlerinde her bir üretim yeri ve her bir kıymetli maden için ayrı ayrı ücret alınır.

Birinci fıkranın (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen anonim şirketlerin paylarının devri izinlerinde ilgili tarifelerde belirtilen ücret, devralınacak pay oranı nispetinde ayrı ayrı alınır. Pay devri izninde bulunan anonim şirketin, bu maddede sayılan birden fazla faaliyet iznine sahip olması durumunda her bir faaliyet iznine ilişkin olarak ilgili tarifede belirtilen ücret devralınacak pay oranı nispetinde ayrıca alınır. Devre konu payların veraset yoluyla intikal etmesi veya pay devrinin bir mahkeme kararından kaynaklanması ya da payları devralacak kişinin mevcut pay sahibi kişinin eşi, altsoyu, üstsoyu veya kardeşi olması durumunda ücret alınmaz.

Bu madde uyarınca tahsil edilecek ücretler vergi dairelerine yatırılır. Ücret tutarları, her yıl, bir önceki yıla ilişkin olarak 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca tespit ve ilan edilen yeniden değerlendirme oranında, takvim yılı başından geçerli olmak üzere artırılmak suretiyle alınır.

Bu madde hükümleri kapsamında bu Kanuna ekli ücret tarifelerinde belirlenen ücretlerin tahsilinde Hazine ve Maliye Bakanlığına yapılan ilk başvuru tarihi itibarıyla geçerli olan ücret dikkate alınır.

Cumhurbaşkanı, bu Kanuna ekli ücret tarifelerindeki tutarları iki katına kadar artırmaya ve yarısına kadar indirmeye yetkilidir.

Madde 5

(Mülga:24/12/2008-5827/2 md.; Yeniden düzenleme:16/5/2018-7144/2 md.)

Bu Kanun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan mevzuat kapsamında faaliyet izni ve/veya yetki

verilen anonim şirketler, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 330 uncu maddesi kapsamında özel kanuna tabi anonim şirket olarak değerlendirilir. Bu kapsamda, söz konusu anonim şirketler, sadece bu Kanun ve bu Kanuna dayanılarak çıkarılan karar, yönetmelik ve tebliğlerde belirtilen ekonomik amaç ve konular kapsamında kurulabilir ve faaliyet gösterebilir.

Madde Ek 1

(Ek: 15/2/1954- 6258)[9]

Vergi Müfettişleri ve Vergi Müfettiş Yardımcıları, Hazine kontrolörleri ve stajyer Hazine kontrolörleri ve kambiyo murakabe mercileri bu kanun hükümlerine aykırı hareket edenler hakkında tetkikat ve tahkikat yapmak ve tahkikat sırasında suç emareleri bulunursa maznunar ve suçla ilgisi görülenler nezdinde Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun zabıt ve arama hakkındaki hükümleri gereğince muamele ifa etmek salahiyetini haizdirler.

Madde Ek 2

(Ek: 15/2/1954- 6258; Değişik: 8/3/1966- 753/1 md.)

Muhacir ve mültecilerin İskan Kanununun 31 inci maddesi haricinde, menkul ve gayrimenkul mallarının bedeli ve ellerindeki nakitler karşılığında yapacakları ithalat bu kanun hükümlerine tabidir.

Hariçteki servetlerin tevsik şekli, getirilecek malların cins ve nev'i ile ithal için müracaat zamanı ve Maliye Bakanlığınca verilecek müsaadelerin geçerlik süresi ve konuyla alakalı diğer hususlar ayrı bir Cumhurbaşkanı Kararı ile tespit olunur.[10]

Bu kanun yürürlükte kaldığı müddetçe İskan Kanununun 32 nci maddesinin ithal edilecek eşyaların cins ve nev'ini tahdit ve tayin eden hükmü ile 33 üncü maddesi uygulanmaz.

Madde Ek 3

(Ek: 15/2/1954- 6258)

Bu kanuna aykırı fiilleri ihbar edenlerle suç delillerinin tesbitinde hizmeti görülenlere, hangi hallerde ikramiye verileceği ve verilecek ikramiyenin miktar ve nispeti Cumhurbaşkanı kararı ile tesbit olunur.[11]

Ancak verilecek ikramiyenin miktarı, bu kanun mucibince hükmolunacak para cezalarından tahsil edilecek miktarın % 45 ini geçemez.

Madde Ek 4

(Değişik: 15/2/1989- 3521/2 md.)

Bu Kanuna göre gerçek ve tüzelkişiler hakkında hükmolunacak para cezalarıyla 1 inci maddeye göre alınan kararlar uyarınca tahsili gereken alacaklar hakkında 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri uygulanır.

Madde Ek 5

(7/5/1985- 3196/3 md. ile gelen Ek md. hükmü olup madde numarası teselsül ettirilmiştir.)
(İptal: Anayasa Mahkemesinin 17/6/2025 tarihli ve E.:2024/193, K.:2025/136 sayılı Kararı ile.)

Madde Geçici 1

(Ek:28/1/2021-7263/9 md.)

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanun uyarınca yürürlüğe konulan genel ve düzenleyici işlemler kapsamında bankalarca; süresi içinde ilgili vergi dairesi başkanlıklarına/defterdarlıklara veya vergi dairesi müdürlüklerine ihbar edilmeyen açık ihracat hesaplarının bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altmış gün içinde ihbar edilmesi durumunda, bu bildirimler sebebiyle bankalar hakkında 3 üncü madde uyarınca işlem tesis edilmez. Bu fıkra hükmü, süresi geçtikten sonra ihbar edilen ancak, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Cumhuriyet savcılıklarına bildirim yapılmamış olan ihlaller için de uygulanır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla birinci fıkra kapsamına giren ve Cumhuriyet savcılıklarına intikal eden ancak haklarında idari para cezasına karar verilmemiş işlemler için Cumhuriyet savcılıklarınca idari yaptırım kararı verilmez, karar verilmekle birlikte henüz kesinleşmemiş ya da kesinleşmiş olup henüz ödenmemiş olan idari para cezası kararları bütün neticeleri ile ortadan kalkar, ödenmiş olanlar red ve iade edilmez.

Madde 6

Bu kanun neşri tarihinden üç sene müddetle muteberdir.[12]

Madde 7

Bu kanun hükümlerinin icrasına Bakanlar Kurulu memurdur.